

Illés menüje

Szentkirályszabadja, 2008. június 8. Gyülekezeti nap

Textus: **1Kir 19, 1-8**

Rengeteget hallunk mostanában arról, hogy mennyi minden múlik a megfelelő táplálkozáson. A Biblia már több ezer éve beszél erről, és elmondja, hogy a megfelelő táplálkozástól nem kevesebb, mint az életünk függ. Ha megfelelően táplálkozunk, az nemcsak a kóros elhízástól vagy soványságtól képes megmenteni, hanem lelki bajokból, a teljes elkeseredéstől, kilátástalanságból, még az öngyilkosságtól is. Most egy olyan történetet szeretnék felolvasni a Bibliából, amelyben erről van szó. *Milyen az a táplálék, milyen az a táplálkozás, amely akár még az elvesztett életkedvet, életerőt, sőt: életcélt is képes visszaadni?* A válaszáért forduljunk Illés próféta történetéhez, mégpedig ahhoz a részéhez, amelyben Istennek ez az egyik leghatalmasabb prófétája meghalni kíván. Van ilyen, még Istennek legáldottabb szolgája is eljuthat idáig, hogy meghalni kíván.

Az előzményekről most csak annyit, hogy amikor ez a történet játszódik, Isten népének, Izráelnek Aháb a királya. Aháb király azonban nem istenfélő uralkodó, feleséget is a pogányok közül választott magának, a tíruszi király leányát, Jezábelt. Ő, amikor hozzámént Ahábhoz, magával hozta Izráelbe pogány, bálványimádó vallásának, a Baal vallásnak papjait, templomot és oltárt épített Baal tiszteletére, és elöljárt imádatában. Aháb pedig mindezt tétlenül nézte, eltűrte. Ez ellen indított harcot Illés próféta, aki a karmel-hegyi istenítélet alkalmával diadalt aratott a Baal-próféták ellen, és bebizonyította, hogy az Úr az igaz Isten. Jezábel, aki már előzőleg is sok prófétáját megölette az Úrnak, most Illésen is bosszút akar állni. És ekkor Illés, szinte váratlanul összeomlik. Így olvasunk erről:

„Amikor Aháb elmondta Jezábelnek mindazt, amit Illés tett, és hogy a prófétákat megölte karddal, Jezábel követet küldött Illéshez ezzel az üzenettel: Úgy bánjanak velem az istenek most és ezután is, hogy holnap ilyenkorra azt teszem veled, ami azokkal történt! Illés megijedt, elindult és elment, hogy mentse az életét, és elérkezett a júdai Beérsebába. Legényét ott hagyta, ő pedig elment a pusztába egy napi járőföldre. Odaérve egy rekettyebokorhoz, leült alá, meghalni kívánt, és ezt mondta: Elég most már, URam! Vedd el életemet, mert nem vagyok jobb elődeimnél! Azután lefeküdt, és elaludt a rekettyebokor alatt. De egyszer csak egy angyal érintette meg, és ezt mondta neki: Kelj föl, egyél! Amikor föltekintett, látta, hogy a fejénél forró kövön sült lángos és egy korsó víz van. Evett és ivott, majd újra lefeküdt. Az ÚR angyala másodszor is visszatért, megérintette, és ezt mondta: Kelj föl, egyél, mert erőd felett való út áll előtted! Ő fölkelt, evett és ivott, és annak az ételnek az erejével ment negyven nap és negyven éjjel az Isten hegyéig, a Hóreb-ig.” (1Kir 19, 1-8)

Ebből a sokak által jól ismert történetből én most csupán egyetlen kis részletre szeretném a figyelmeteket ráirányítani: arra, hogy nézzétek csak, mitől kapott erőre Illés próféta? Elsőre azt látjuk, hogy hát az enni - és innivalótól. Pedig az ige nem így mondja. Igaz, szerepe van az enni és innivalónak is, de nem ez a döntő. Illés próféta legelőször is nem a kövön sült lángostól és a korsó víztől kapott erőre, hanem attól, hogy egy angyalán keresztül megszólította őt az ÚR. Ameddig az ÚR igéje nem szólt hozzá, még enni és inni sem volt kedve, hiszen meghalni kívánt. Ahhoz, hogy egyáltalán enni és inni akarjon, az Isten szavára, igéjére volt szüksége. Amikor ez először megszólítja Illést, visszaadja az életkedvét. Ennek a visszatérő életkedvnek a jele az, hogy újra képes enni és inni. Ezután pedig már az életerejét

is visszanyeri. Ekkor másodszor is szól hozzá Isten igéje, és most már egy életcélt is ad elé, amikor így szól: „**Kelj föl, egyél, mert erőd felett való út áll előtted!**” Olyan erőt öntenek ezek a szavak Illésbe, hogy most már nem csak enni és inni kell fel, hanem elindul, és meg sem áll addig, amíg el nem érkezik az Isten hegyéig. Negyven nap és negyven éjjel megy annak az ételnek az erejével, amit itt a rekettzebokornál kapott. Így olvastuk, hogy „*annak az ételnek az erejével.*” Az az étel nem csak a lángos és a víz volt, mert annak önmagában nincs ilyen ereje. Az az étel, amit itt kapott, egy komplett menü volt: kövön sült lángos és víz, *meg* az Isten szava, igéje. Nos, ő *ennek* az ételnek, ennek a komplett menünek az erejével volt képes menni negyven nap és negyven éjjel az ereje feletti útra.

Ez Isten gyermekeinek az étele. Isten azóta is ilyen menüt ajánl minden gyermekének. Illés menüjét. Olyan komplett menüt, amely nemcsak testi, hanem lelki táplálékból is áll. Az Ő szava, igéje teszi kompletté, teljessé, hiánytalanná az Ő gyermekei menüjét. Hogyan is mondja ezt Jézus? „*Nem csak kenyérrel él az ember, hanem minden igével, amely Isten szájából származik.*” (Mt 4, 4) Ismered-e Isten gyermekeinek menüjét? Ismered-e azt a komplett menüt, amihez hozzátartozik, amiben benne van az Isten igéje? És élsz-e vele? Eszed-e? Azért fontos kérdés ez, mert ezen múlik, hogy fel bírsz-e kelni egy egy vert helyzetből, és azokat az erőd felett való utakat, amelyeket meg kell tenned, bírni fogod-e! Isten nem áztat: elmondja, hogy lesznek ilyen erőd feletti utaid, de nem hagy magadra ezeken az utakon, felkészít rá, amikor megadja ezekhez az utakhoz azt a komplett menüt, amivel bírni lehet: a testi és lelki táplálékot. Semmi sem ábrázolja ezt ki jobban, mint éppen az úrvacsora, amelynek a jegyei testi ételből és italból, kenyérből és borból állnak. De egyúttal lelki tartalmuk is van: a testté lett Igének, Jézusnak áldozatára emlékeztetnek, és hirdetik, hogy ezért az áldozatért van a bűneinkre bocsánat, és lehet újra kezdeni – még a legreménytelenebb helyzetből is. Ezt hirdetik Istennek azok az igéi is, amiket az úrvacsora alkalmával intésként, feloldozásként, bátorításként szoktunk mondani. Így kerül össze és lesz eggyé az úrvacsorában a testi és lelki eledel. Ez is arra figyelmeztet és bátorít, hogy Isten komplett módon akar gondoskodni rólunk: nemcsak testi hanem lelki életünket is táplálni akarja.

Nézzük most még ennek a komplett menünek a lelki részét, vagyis azokat a szavakat, amelyeket az Úr adott Illésnek a lángos és a víz mellé. Ha ezeknek a szavaknak csupán a jelentését nézzük, feltűnő, hogy semmi rendkívülit nem találunk bennük. Mi azt gondoljuk, hogy amit az Úr mond, annak mindig valami bombasztikusnak, valami rendkívülinek, megismételhetetlennek kell lennie. Minimum a mennyből kapott kijelentésnek, amit csak itt, csak most, csak nekünk mond. Ami úgy jön, mint egy üstökös, úgy csap meg, mint a mennykő. Amitől elájulunk. Sokan így képzelik el, hogy ilyen lehet az, amikor Isten szól valakihez. És ha Isten szava nem így jut el hozzánk, hanem egyszerűbben, halkabban, csendesebben, akkor már mindjárt azt gondoljuk, nem is Ő szól. Személyes tapasztalatból tudom, hogy néha valóban van ilyen, amikor tényleg rendkívüli módon, szinte kinyilatkoztatásszerűen szólít meg az Isten. De azt is tudom, hogy nem ez a módszere. Amikor Ő hozzánk fordul, Neki sokkal inkább az egyszerűség a módszere. Gondolatok arra, hogy így lett emberré is! Amikor Jézusban emberré lett és eljött, az a menny és a föld történetének legnagyobb csodája volt, mégis a lehető legegyszerűbben történt: egy istállóban, rongyok között. Amilyen egyszerűen fordult oda hozzánk a testé lett Igében, Jézusban, olyan egyszerűen fordul hozzánk a kijelentett igében is, amikor megszólít. A legtöbb esetben a lehető legegyszerűbb szavakkal szólít meg.

Nézzétek meg Illésnél. Mit mond neki? „**Kelj föl, egyél, mert erőd felett való út áll előtted!**” Hát ebben aztán semmi rendkívüli nincs. Megdöbbenően egyszerű szavak ezek. Szinte csalódást okoznak. Olyan egyszerűek, hogy nem is értjük, hogyan képesek előbb életkedvet, életerőt, majd életcélt adni Illésnek. Ráadásul semmi jóval nem bíztatják a prófétát. Kimondják ugyan, hogy nincs még vége földi élete útjának, van még feladata, amit el kell végeznie, de azonnal azt is hozzátesszik, hogy ez a hátralévő út ereje felett való lesz. Hogyan voltak hát képesek ezek a szavak az öngyilkossági gondolatokkal foglalkozó prófétának visszaadni élete értelmét, célját? Úgy, hogy **ezek a szavak az Úrtól jöttek**. Akármilyen egyszerűek, de mégiscsak az Úr szájából valók. Ezért olyan rendkívüliek. Tehát nem az hitelesíti Isten szavát, hogy hogyan jön, milyen bombasztikusan, hanem az, hogy kitől jön. Ne féljete, ha az Úrtól jön, akkor meglesz a hatása, de nem abban, hogy elájulok, hanem inkább abban, hogy észhez térek. Nem abban, hogy földhöz vágódom, hanem inkább abban, hogy felkelek, és meglátogatok valakit, vagy kijavítok valamit, amit elrontottam, vagy folytatom, amit félbe hagytam. Ezért hát akármilyen egyszerűen hangozzék is Isten igéje, a döntő, hogy az Úrtól valók.

Képzeljétek el, ha ugyanezeket a szavakat egy ember mondja Illésnek, mondjuk a pogány Jezábel királyné, aki elől Illés menekült. Hogyan hatottak volna az ő szájából ugyanezek a szavak Illésre? Jezábel királyné szájából azt jelentették volna, hogy Illés, neked véged. Az ő szájából azt jelentették volna, hogy na Illés, kelj föl hamar, mert ütött az utolsó órád, most jön az utolsó utad ebben a földi életben, amit nem fogsz túlélni, nem lesz erőd hozzá. Ugyanezek a szavak Jezábel szájából nemhogy felsegítették volna Illést, hanem még inkább elkeserítették volna. De ha nem Illés fő ellensége, hanem bárki más ember mondta volna ugyanezt, akkor sem lett volna más eredménye, mint az, hogy Illés fekvve marad. Hiszen ha van valami, amivel egy meghalni kívánó, teljesen erőtlenséget nem lehet, nem szabad vigasztalni, az éppen az, hogy erőd felett való út áll előtted. Egy erőtlenség hiába is mondjuk, hogy szedd össze az erőd. Hát hogy szedje össze, ha nincs neki, éppen ez a baja. És mégis: Illés számára ezek az egyszerű és egyenlőre semmi jóval nem biztató szavak mégis döntőnek bizonyulnak. Azért képesek Illésnek visszaadni az életkedvét, életerejét, sőt élete értelmét is, mert ezek a szavak az Úrtól valók. Isteni igék. Az eredet sokkal döntőbb, mint a jelentés. Ez a Biblia titka. Ez az, amitől a Biblia mindig a legnépszerűbb könyv volt és az is marad. Formailag, alakilag emberi szavakkal találkozunk benne, de Akitől ezek a szavak erednek, az maga Isten. Ezért van olyan páratlan, semmihez sem hasonlítható erejük és hatásuk a Biblia igéinek.

Lehet, hogy egy egészen hétköznapi történetet olvasol a Bibliából, és mégis visszaadja az életkedvedet, vagy az életed értelmét. Lehet, hogy mások számára egészen semmitmondó, vagy nevetséges, vagy botránkozató dolgot olvasol a Bibliából, és mégis téged csodálatosan megerősít. Lehet, hogy túlságosan egyszerűnek, szimplának találod azt, amit Isten mond neked. És lehet, hogy elsőre semmi jóval nem biztat. Nem baj, nem ez a lényeg, hanem az, hogy ki mondja. Bármit mond, mindig abba gondold bele, hogy ezt az Úr mondja, ez az Ő szava. Ha élsz az Ő szavával, akkor pedig komplett menü van, mert a testi táplálék mellett ott van a lelki eledel is. És ez azért döntő, mert *ennek* az ételnek az erejével bírni fogod az erőd felett való utakat. Ámen!

Szűcs László
lelkipásztor